

ÜNİTE 3 İÇİN EĞİTİMCİ DESTEĞİ: ORMAN AFETLERİ FARKINDALIĞI VE VAHŞİ DOĞADA HAYATTA KALMA

EĞİTİM MODÜLÜ 16: Orman Afetlerinde Hayat Kurtaran Temel Beceriler

Yazar: [Denizli İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD)/ VETREADY Proje Ortaklığı]

Proje numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Eğitimci Rehberliğine Genel Bakış

Bu Eğitimci Destek Dosyası, “Orman Afetleri için Temel Hayat Kurtarma Becerileri” eğitim modülüne eşlik etmek üzere tasarlanmış olup, modülün etkili bir şekilde sunulmasını sağlamak için özel olarak hazırlanmış metodolojik ve didaktik rehberlik sunmaktadır.

Eğitimcilere şu konularda yardımcı olmayı amaçlamaktadır:

Bu modülün ünite içindeki belirli pedagojik hedeflerini anlamak

Mesleki eğitim ve öğretim, mesleki sürekli eğitim ve diaspora öğrencilerini dahil etmek için uygun öğretim stratejileri ve araçları uygulamak

Önemli faaliyetleri güvenle kolaylaştırmak, yansıtmayı teşvik etmek ve bilgiyi kalıcı hale getirmeyi desteklemek

Farklı formatlara (yüz yüze, çevrimiçi, karma) ve çeşitli öğrenci ihtiyaçlarına göre sunumu özelleştirmek

Not: Bu modülün ve ilgili sınavın tamamlanması, eğitimcinin mesleki gelişimine katkıda bulunur ve sertifikaya yol açabilir.

Bu Eğitim Modülünün Öğrenim İçeriği

- Eğitim Modülünün Amacı
- Eğitim Modülünün Öğrenim Çıktıları
- Bilgi
- Beceri
- Giriş: Orman Afetlerinde Hayati Önem Taşıyan Kurtarma Becerileri Nedir?
- Temel Kavramlar ve Terminoloji
- Önemini Anlamak
- Bu Eğitim Modülünün Önemi
- Orman Afetlerinde Hayati Önem Taşıyan Kurtarma Becerileri Bağlamında Doğal Afetler
- Orman Yangınları: Nedenleri ve Önlenmesi
- Yangın Sırasında Davranış Kuralları
- Duraklayın ve Düşünün
- Senaryo Cevabı: Farkındalık ve Sorumluluk
- Navigasyon: Harita, Pusula ve GPS
- Navigasyon: Doğal Yöntemler
- Senaryo Cevabı: Doğru Kararlar Hayat Kurtarır
- Acil Durum Barınakları ve Barınak İnşası
- Yardım Çağrısı Yöntemleri
- Bu eğitim modülünü oluşturmak için kullanılan kaynaklar
- Yardım Çağrısı Yöntemleri
- Vahşi Doğada İlk Yardım: İlk Yardım Çantası
- Vahşi Doğada İlk Yardım: Özel Durumlar
- Vahşi Doğada İlk Yardım: Hipotermi ve Burkulmalar
- Orman Afetlerinde Hayati Önem Taşıyan Beceriler Bağlamında Teknolojik / Endüstriyel Afetler
- Endüstriyel Tesis Kazaları
- Altyapı Arızaları ve Çevresel Hasarlar
- Orman Afetlerinde Hayati Önem Taşıyan Beceriler Bağlamında Biyolojik / Sağlıkla İlgili Afetler
- Vektörle Bulaşan Hastalıklar
- Zehirli Bitkiler ve Mantarlar
- Hayvan Saldırıları ve Karşılaşmaları
- İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller
- Toplumsal Dayanışma ve İşbirliği: Gerçek Hayattan Örnekler
- Pratik KatkılarıSonuç: Anahtar Mesajlar
- Daha Fazla Keşfedilecekler
- Bu eğitim modülünü oluşturmak için kullanılan kaynaklar

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

- **Öğretim Yöntemi 1: Senaryo Temelli Öğrenme ve Simülasyon:**

Orman Yangını

Bu senaryo, katılımcıların acil durumlarda hızlı ve etkili kararlar vermeyi, kriz iletişimini yönetmeyi ve grup üyeleriyle koordinasyon kurmayı deneyimlemelerini amaçlamaktadır.

Senaryo: Kamp Alanında Yangın

Ormanlık alanda kamp yapan 5 kişilik bir grupsunuz. Öğleden sonra hava oldukça rüzgarlı ve kuru. Birkaç kilometre öteden yoğun duman ve hafif bir koku geldiğini fark ediyorsunuz. Elinizde sadece eski, yıpranmış bir harita ve bir pusula var. Grubunuzdan biri bu duruma tepki olarak paniğe kapılıp ağlamaya başlarken, bir diğeri kronik astım hastası. Yangının, rüzgârın geldiği yön olan bulunduğunuz yerin batısından ilerlediğini görüyorsunuz.

Uygulama Adımları Katılımcılardan bu senaryoya göre aşağıdaki adımları sırayla gerçekleştirmeleri istenir:

Durum Değerlendirmesi: Gruplar önce harita üzerinde yangının yerini, rüzgarın yönünü ve olası kaçış yollarını belirlemeye çalışır. Aynı zamanda, grup içindeki panik ve astım durumunu göz önünde bulundurarak en acil ihtiyaçları (örneğin, astım ilacının yeri) belirlerler.

Action Plan Creation: Groups discuss the safest escape route with the information they have. At this stage, they mark possible safe areas like stream beds, rocky areas, or settlements on the map. They also decide to move quickly and create a plan to calm the panicking person.

Kriz İletişimi: Grup üyeleri, en yakın acil durum merkezine (örneğin 112) nasıl ve ne zaman haber vereceklerini planlarlar. Sinyal gücü ve telefonun pil durumu gibi faktörleri değerlendirir ve ihtiyaç duyacakları bilgileri (konum, yangın durumu, yaralılar hakkında bilgiler vb.) önceden hazırlarlar.

* Bu senaryo, katılımcıların eleştirel düşünme, problem çözme ve takım çalışması becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

- Öğretim Yöntemi 2: Rol Oynama

Rolleri tanımlayın:

Lider: Grubun sorumlusu, hızlı kararlar alabilen ve ekibin moralini yüksek tutabilen kişi. Acil durum çağrısını yapar ve kurtarma ekiplerine bilgi sağlar.

Arama ve Kurtarma Ekibi: Olay yerine giden, liderle iletişim halinde olan ve doğru bilgiye ihtiyaç duyan profesyonel ekip.

Kurban: Kriz sırasında paniğe kapılan, yaralanan veya yardım arayan kişi.

Grup Üyeleri: Liderin talimatlarını izleyen, yaralılara yardım eden ve çevreyi kontrol eden ekip üyeleri.

Etkinlik: Grup üyeleri ormanlık bir alanda yürüyüş yaparken aniden bir fırtınaya yakalanırlar. Bir ağaç devrilir ve grup üyelerinden biri yaralanır, bu kişi panik yapar. Lider durumu değerlendirir, diğer grup üyelerini sakinleştirir ve acil durum planını devreye sokar. Liderin talimatlarını izleyen grup üyeleri, yaralı kişiye ilk yardım uygular, barınak bulur ve arama ve kurtarma ekibinden yardım istemek için iletişim kurmaya çalışır.

Sonuç: Bu etkinlik sayesinde katılımcılar: Kriz sırasında liderlik ve takipçilik becerilerini deneyimleyecekler. İletişim, işbirliği ve problem çözme becerilerini geliştirecekler. Acil durumlarda ne yapmaları gerektiğini ve nasıl sakin kalacaklarını öğrenecekler.

Ortam: Bu senaryo için en uygun ortam geniş bir sınıf, spor salonu veya açık hava doğal alanı olabilir. Gerekirse rol oyununu zenginleştirmek için yapay ağaç dalları veya benzer malzemeler kullanılabilir.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 3: Tartışma ve Beyin Fırtınası

Neden Uygun: Bu yöntem, öğrenenlerin **eleştirel düşünme becerilerini** teşvik ederken aynı zamanda **yaratıcılıklarını** ve **yeni çözümler üretme yeteneklerini** de öne çıkarır. Bir grup içinde farklı fikirleri dinleyip tartışarak, katılımcılar bir probleme birden fazla olası çözüm olabileceğini — tek bir doğru cevabın bulunmadığını — keşfederler. Bu, özellikle kaynakların sınırlı olduğu **kriz durumlarında** son derece önemli bir beceridir.

Uygulama Örneği: Bir Hayatta Kalma Planı Oluşturma

Bu etkinlik, öğrenenlerin temel hayatta kalma bilgilerini uygulamalarına ve baskı altında yaratıcı düşünmelerine olanak tanır.

Etkinlik Adımları:

1. Senaryo Sunumu: Eğitmen şu tür bir soruyla başlar:

“Kendinizi ormanda, acil durum çantanız veya modern ekipmanınız (telefon, GPS vb.) olmadan bulsaydınız ne yapardınız?”

2. Bireysel Beyin Fırtınası (5 dakika): Katılımcılara ilk 5 dakika boyunca akıllarına gelen tüm fikirleri yazmalarını söyleyin. Bu aşamada doğru veya yanlış fikir yoktur; amaç mümkün olduğunca çok fikir üretmektir.

3. Grup Tartışması (10 dakika): Katılımcılar küçük gruplara ayrılır. Herkes fikirlerini paylaşır ve grup en iyi olanları seçerek bunları **“Barınak,” “Su,” “Ateş”** ve **“Sinyal Verme”** gibi temel hayatta kalma kategorileri altında düzenler.

4. Plan Sunumu: Her grup, seçtikleri fikirleri neden tercih ettiklerini açıklayarak ayrıntılı hayatta kalma planlarını sunar.

Eğitmen İçin İpuçları:

Teşvik Edin: Her fikrin değerli olduğunu ve ilk bakışta “absürt” görünen fikirlerin bile yaratıcı çözümlere yol açabileceğini vurgulayın.

Zamanı Yönetin: Etkinliğin dinamik kalması için her aşama için net zaman sınırları belirleyin.

Özetleyin: Tüm gruplar sunumlarını tamamladıktan sonra, en belirgin, uygulanabilir ve yaratıcı fikirleri genel bir özetle vurgulayın. Bu, öğrenilenlerin pekiştirilmesine yardımcı olur.

Geliştirici İpuçları

Pratik ipuçları: Eğitim modülünü çeşitli öğrenici grupları için ilgi çekici, kapsayıcı ve duygusal olarak uygun hâle getirme.

- **VET Öğrencileri için:** Pratik uygulamalara odaklanın ve orman felaketlerini onların mesleki yaşamlarında karşılaşılabilecekleri potansiyel risklerle ilişkilendirin.
- **CVET (Yetişkin) Öğrencileri için:** Kendi kişisel deneyimlerini paylaşımlarına izin verin ve gerçek yaşam senaryoları kullanarak tartışmaları başlatın.
- **Diaspora Öğrencileri için:** Basit ve anlaşılır dil kullanın, görsel materyallerden yararlanın ve felaketle ilgili konuları tartışırken kültürel duyarlılık göstererek güvenli bir öğrenme ortamı oluşturun.

Adaptasyon Stratejileri

Yüz Yüze Sunum: Öğrenciler, barınak inşa etmek veya ateş yakmak gibi becerileri fiziksel olarak uygulayabilirler. Bu format, eğitmenin anında geri bildirim vermesine olanak tanır ve katılımcıların gerçek araçlar ve doğal malzemelerle uygulamalı deneyim kazanmalarını sağlar. Basılı senaryo kartları ve canlı gösterimler de kullanılabilir.

Çevrimiçi Sunum: Grup analizleri için sanal breakout odaları kullanılabilir. Ekran paylaşımı ve Google Slides gibi araçlar, interaktif testler ve videoları destekleyebilir. Bu formatta, beyin fırtınası için dijital beyaz tahtalar veya anketler gibi araçlar da katılımcı etkileşimini artırmak için kullanılabilir.

Hibrit Formatlar: Kuramsal dersler çevrimiçi tamamlanırken, pratik bölümler yüz yüze, doğal bir ortamda gerçekleştirilir. Bu hibrit model, öğrencilerin temel bilgileri kendi hızlarında edinmelerini sağlar ve yüz yüze zamanı pratik, uygulamalı becerilere odaklanarak en iyi şekilde kullanır.

Bu Modülde Ele Alınan Temel ESCO Becerileri

ESCO Kodu ve Açıklama

Bu eğitim modülü, T.6.2. kategorisindeki “Yaşam becerileri ve yeterlilikleri” beceri grubuyla doğrudan ilişkilidir. Özellikle “Çevresel beceri ve yeterlilikleri uygulama” alt başlığına odaklanmaktadır. Bu becerinin tanımı ve kapsamı aşağıdaki gibidir:

Tanım: Bu beceri, bireysel davranışların fiziksel ve sosyal çevre üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkilerini yansıtmayı ve sürdürülebilir bir çalışma ve yaşam tarzını benimsemeyi içerir. Ayrıca, yerel ve küresel çevrenin korunması ve restorasyonu için bireysel ve kolektif sorumluluğu tanımayı ve başkalarını da bu yönde teşvik etmeyi kapsar.

Kapsam: Bu başlık altındaki beceri ve yeterlilikler, daha çevreci bir çalışma ve yaşam için ilgili farklı yöntem ve faaliyetleri ele alır.

Değerlendirme Desteği – Öğrencinin İlerlemesini Kontrol Etme Yöntemleri

- **Çıkış Bileti (Exit Ticket):** Öğrenciler, oturum sonunda öğrendikleri bir temel bilgiyi veya aştıkları bir yanlış kanıyı yazarlar. Bu, öğrencilerin neyi anladığını ve hangi konuların tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini hemen ortaya koyar.
- **Hızlı Gerçek Kontrolü Alıştırması (Quick Fact-Checking Drill):** Eğitimci iki ifade sunar (örneğin, "Yosun her zaman ağaçların kuzey tarafında büyür") ve öğrencilerden bunların “**Efsane mi, Gerçek mi**” olduğunu gerekçeleriyle belirlemelerini ister. Bu, eleştirel analiz ve gerekçe sunma becerilerini değerlendirir.

Ek Arka Plan Materyalleri

Akademik Makaleler ve Dergiler

- DOĞADA DOĞAL YAŞAM KORUMA VE HAYATTA KALMA TEKNİKLERİ (ŞKMYO Ders Notları)
<https://taslak.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/78/files/dogal-hayati-koruma-ve-dogada-hayatta-kalma-teknikleri-04042012.pdf>
- Web sitesi, AFAD tarafından üretilen videolar, infografikler, sunumlar vb. verileri içermektedir.
<https://www.afad.gov.tr/afete-hazir-turkiye>
- Her Doğa Severin Bilmesi Gereken 10 Temel Vahşi Doğa Hayatta Kalma Becerisi
<https://southeastwildernessmedicine.com/blog/10-essential-wilderness-survival-skills/>
- Avrupa Orman Yangınları Bilgi Sistemi EFFIS <https://forest-fire.emergency.copernicus.eu/>

Kaynaklar

- <https://school-education.ec.europa.eu/en/discover/news/towards-more-inclusive-vet>
- Avrupa Becerileri, Yeterlilikleri, Nitelikleri ve Meslekleri (ESCO) https://esco.ec.europa.eu/en/classification/skill_main
- ORMAN YANGININA HAZIR OLUN https://www.ready.gov/sites/default/files/2024-03/ready.gov_wildfire_hazard-info-sheet.pdf
- Ankara Üniversitesi eğitim yöntem ve teknikleri
https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/112550/mod_resource/content/0/6%20E%C4%9Fitim%20y%C3%B6ntem%20ve%20teknikleri.pdf

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY İLE KOLAYLIKLA ÖĞRENİN

ÜNİTE 3 : ORMAN AFETLERİ FARKINDALIĞI VE

VAHŞİ DOĞADA HAYATTA KALMA

EĞİTİM MODÜLÜ 16: Orman Afetlerinde Hayat Kurtaran Temel Beceriler

BİZİ TAKİP EDİN

<https://vetready.eu/>